UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um] Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise Ordinis Minor[um] de obseruantia ...

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

S[e]c[und]a est soluende decimationis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

Visual Library

SEcunda ē ꝯsideratio soluende decimatiōis. Ubi tria p̄cipue se offerūt ꝯsiderāda

Primū est solutionis rō.
Scōm est rōnis determinatio
Tertiū est determinatiōis approbatio

Primū ē solutionis ratio

Ubi notandū ſm Tho. vbi s̄. ar. vlt. ꝙ in veteri lege p̄mitie offerebant ex sp̄ali cā siue rōne. s. in recognitionē diuini bn̄ficij q̄ aliqs se ꝓfitebat a deo fruct⁹ terre recipe. ꝛ iō se teneri ad aliq̄d hmōi deo exhibendū ſm illō. j. Paral. vl. Que de manu tua accepim⁹ dedim⁹ tibi. Et qꝛ deo debemus exhibere id qd̄ p̄cipuū est: iō p̄mitias q̄si p̄cipuū aliq̄d de fructib⁹ terre p̄ceptum fuit deo offerri. Pertinet aūt ad ius naturale vt ex reb⁹ hoi a deo datꝫ hō aliq̄d exhibeat ad dī honorē: sꝫ ꝙ talib⁹ ꝑsonis puta sacerdotib⁹: aut de p̄mis fructib⁹: aut in tali q̄ntitate. Hoc quidē in ve. le. iure diuio determinatū ē. vt ptꝫ Deu. xxvj. et N. xviij. Uide ibi. In noua aūt lege diffinit ꝑ ordinationē ecc̄lie ex q̄ hoies obligant vt p̄mitias soluāt ſm ꝯsuetudinē patrie ꝛ indigētiā mistroꝝ ecc̄lie. Hoc ex tho. Et qd̄ dictū est de p̄mitijs h̄ etiā veritatē hꝫ de decimis. Iō decime soluende sūt tū ꝓpter diuini officij recognitionē: tū etiā ꝓpter ministroꝝ ecc̄lie sustentationē. Et qꝛ sic dicit Tho. ij. ij. q. lxxxvij. Radix solutiōis decimarū est debitū q̄ seminātib⁹ sp̄ualia debētur carnalia. ſm illō. j. Co. ix. Si nos vob̄ sp̄ualia seminam⁹: non magnū ē si carnalia vr̄a metamus. Oia aūt q̄cūq꞉ possidet hō sub carnalib⁹ ꝯtinent. Iō de oib⁹ possessis sūt decime soluende. Quia tn̄ mistri ecc̄lie maiorē curā debent hr̄e sp̄ualiū bonoꝝ populo ꝓponēdoꝝ q̄꞉ tp̄aliū colligendoꝝ. Iō apl̄s voluit nō vti p̄tāte sibi tradita a dn̄o vt scꝫ accipet stipēdia vict⁹ ab his q̄b⁹ euāgeliū p̄dicabat ne daret aliqd̄ impedimentū euāgelio chr̄i: nec tn̄ peccabāt illi q̄ ei n̄ subueniebāt. alioq̄n apl̄s corrigere nō omisisset. Silr̄ etiā laudabilr̄ mistri ecc̄lie decimas nō req̄runt vbi sine scādalo req̄ri n̄ possent ꝓpt̄ dissuetudinē vel ꝓpt̄ aliā causam nec tn̄ sūt i statu dānationis q̄ nō soluunt in illis locꝫ in q̄b⁹ ecc̄lia nō petit nisi forte ꝓpt̄ obstinationē animi habētes voluntatē nō soluēdi etiāsi peterent. Hec tho. Est tn̄ notādū ꝙ duplices sūt decime: q̄dā p̄diales q̄ ꝓueniūt ex ip̄is p̄dijs q̄ debētur d̄ fructib⁹ inq̄ntū ꝓueniūt ex diuio munere. Iō nō debēt p̄us deduci tributa ꝛ sūptū operarioꝝ q̄꞉ soluant: sꝫ an̄ oia solui debent decime ex integrꝫ fructib⁹. Alie sūt ꝑsonales q̄ debent ex negocio artificio militia piscatione venatiōe: de molēdinis: lapidicinis metallarijs: ꝛ hmōi. Et ad istas vt dic Tho. vt s̄ ar. ij. tenent hoies ſm cōditionē patrie ꝛ indigētiā mistroꝝ. Unō Aug. di. et hr̄. xvj q. j. c. Decime. De militia de negocio ꝛ de artificio redde decias.

Scdo ꝯsideranda ē rōnis

p̄dicte determinatio q̄ntū vicꝫ ad decimaꝝ ꝑtē. Ubi notandū ſm eundē Tho. vbi s̄. ꝙ in veteri lege p̄ceptū de solutiōe decimarū ꝑtim erat moꝝ ꝑditū rōni naturali q̄ dictat ꝙ his q̄ diuio cultui mistrant ad salutē toti⁹ ꝓpli necessaria victui debēt ministrari. Iuxta illud. j. Cor. ix. Quis militat suis stipendijs vnq꞉. Partim aūt erat iudiciale ex diuina institutiōe robur hn̄s. s. q̄ntū ad determinationē certe partꝫ. Ex ꝯsequēti aūt sig̃bat aliq̄d in futuꝝ: sicut ꝛ oia alia facta illi⁹ ꝓpli. ſm illō. j. Coꝝ. x. Oia ī figura ꝯtingebāt illis. In q̄ iudicialia cōueniebāt cū cerimonialib⁹ q̄ p̄ncipalr̄ instituta erant ad sig̃ndū aliq̄d futuꝝ. Un̄ ꝛ p̄ceptū de decimis soluēdis sig̃t aliq̄d futurū. Qui eīn decimā dat q̄ est ꝑfectionis signū eo ꝙ denari⁹ ē nūer⁹ ꝑfect⁹ q̄si p̄m⁹ limes nūeroꝝ: p̄testat q̄si in q̄dā signo ad se ꝑtinere impfectionē/ꝑfectionē ꝟo q̄ futura erat ꝑ chr̄m eē expectāda a deo In tp̄e igit noue legꝫ etiā ē determinatio ꝑtis decime soluēde autoritate ecc̄lie instituta ſm q̄ndā hūanitatē vt. s. nō min⁹ ꝓpl̄s noue legis mistris noui test. exhiberet q̄꞉ ꝓpl̄s veteris legꝫ mistris veterꝫ testa. exhibebat. Presertim cū mistri noue legis sint maioris dignitatꝫ vt ꝓbat apl̄s. ij. Co. iij. Sic ḡ ptꝫ ꝙ ad solutionē deciaꝝ tenent hoies ꝑtim q̄dē ex iure naturali q̄ntū ad h̄. s. ꝙ a'i q̄ portio dāda est mistris ecc̄lie Partim ꝟo ex institutiōe ecc̄lie. s. q̄ntū ad determinationē decime ꝑtis. Hoc ex Tho. vbi s̄.

Tertio considerāda ē huiuscemodi determinatōis approbatio. vicꝫ

ꝙ determiate ptis. ſ. decime ſolutio cadit
ſub debito mõ ſupradicto qͦ approbaẜ per
Aug. et hr̃. xv. q. j. ca. Decime. Decime ex
debito reqrunẜ: ꝛ q̃ dare eas noluerit: res
alienas inuadũt. Hec ille. Vñ tales nõ ſo
lũ fures ſꝫ ꝛ ſacrilegi dicẽdi ſũt. Hierony.
Amico qͥppe rapere furtũ eſt: eccłiam frau
dare ſacrilegiũ: aut qͦ aptiſſimi ſcelerꝫ eſt
aliqͥd inde ſubtrahere oim predonũ crude
litatẽ exupat. Hec ille. Ex dictꝫ igiẜ patꝫ
qm̃ ſoluende ſũt decime in recognitionẽ di
uini bñficij qm̃ vicꝫ qcqͥd pfectionis i nob
eſt a deo ẽ. Ipe eſt em̃ q̃ nos cuſtodit/ pa/
ſcit/ veſtit/ ꝛ dirigit ſic iacob petiuit Gen̄.
xxviij. Debẽt aũt cito dari ſine tardatiõe.
Exo. xxij. Decimas ꝛ pmitias ne tardabis
Itẽ de oibꝫ ſine diminutione: ſic legimus
Gen̄. xiiij. ꝙ melchiſedech rex ſalez dedit
abrae decimas de oibꝫ q̃ habebat. Item ꝺ
melioribꝫ ſine fraudatione. Numeri. xviij.
Omnia q̃ offertis ex decimis ꝛ in dona/
ria dñi ſepatis optima ꝛ electa erũt. Vñ ꝺ
Gen̄. iiij. legiẜ ꝙ abel obtulit deo de pmo/
genitis gregꝫ ſui ꝛ de adipibꝫ eoꝝ. Et re/
ſpexit dñs ad abel ꝛ ad munera eius. Ad
cain vͦo ꝛ ad munera eiꝰ nõ reſpexit. Cuiꝰ
vna cã fuit qꝛ de deterioribꝫ obtulit. Eccl.
xxv. Noli offerre munera pua. Non em̃ ſu/
ſcipiet illa. Hec ibi. Decimas aũt recipien
tes nõ debẽt ſupflua p ſe retinere ſꝫ deoua
care Nu. xviij. Nihil aliud poſſidebũt de
cimaꝝ oblatiõe ꝯtenti q̃s in vſus eoꝝ ꝛ ne
ceſſaria ſepaui. Item de receptis decimis
debẽt exhibere miſcdiaꝫ paupibꝫ pupillis
ꝛ viduis. vt hr̃ Deu. xiiij. Item vacare de
bẽt decimas recipiẽtes ſpũalibꝫ ꝛ nõ mun
danis vt hr̃. ij. Para. xxxj.

Tertia eſt ꝯſideratio expetende re/
munerationis: q̃ deuotionẽ augere
dꝫ ad decimas deo pſoluẽdas Eſt
aũt ſcḋm Ray. hmõi remuneratio mltiplex
Et pcipue triplex.

Pꝛia ẽ remũeratio tpalis vbertatis.
Scḋa eſt corpalis ſanitatis.
Tertia eſt ſpũalis vtilitatis.

Prima ẽ remuneratio tẽ/
poralis vbertatis. vñ poſtq̃ ſapiẽs dicit.
Honora dñm de ſubſtãtia tua: ſubdit. et
implebũẜ horrea tua ſaturitate: ꝛ vino tor
cularia redũdabũt. et Malach. iij. Infer/
te oẽm decimationẽ in horreũ meũ vt ſit ci
bus in domo mea ꝛ pbate me ſup h. dicit
dñs. Si nõ aperuero vob cataractas celi
ꝛ effudero vob bñdictionẽ vſq ad abun/
dantiã. Et ibidẽ añ dicit dñs. Vos ꝯfigi
tis me. Et dixiſtꝫ In q̃ ꝯfiginꝰ te: In de
cimis ꝛ in pmitijs: in penuria vos maledi
cti eſtis: ꝛ vos me fraudatꝭ ꝛ ꝯfigitis gẽs
tota. Vñ ptꝫ ꝙ cã penuriẽ fuit ſubtractio
decimaꝝ. Narrat ceſariꝰ. ꝙ miles qͥdã dã
do decimas ſuas tante ꝟtutꝫ erat vt ei ſũ/
mũ eſſꝫ ſtudiũ illas pſoluere ſine mora. ha
bebat aũt vineã q̃ circa decẽ carrũcas face
re ſolebat annuat im. Tpe igiẜ qͥdã magis
ex dei diſpenſatiõe q̃ ex aerꝫ intemperie vt
poſtmodũ patuit poſtq̃ collecta eſt vinea
vinũq exp̃ſſum vna tm̃ iuenta ẽ carrũca: q̃
q̃ audito: miles mẽoriale ꝟbũ ſuo ſuo re/
ſpõdit di. qͦ meũ erat dñs mihi tulit ego
illi portionẽ ſuã nõ auferam: vade ꝛ da ſa
cerdoti carrũcã hanc p decima: qͦ ꝛ factũ
eſt. Eodẽ tpe germanꝰ militis ſacerdos
qͥdã iuxta vineã pdictã trãſiẽs: eãq refer
tã vuis vidẽs: mox ad fratrẽ intrãs: de ne
gligentia eũ arguit dicẽs: qre nõdũ colle/
cta ẽ vinea vr̃a: Rñdente illo iã collecta ẽ.
ſacerdos ſubiũxit. Nequaq: eã plenã vidi
Queſitũ igiẜ inuentũ eſt: nec vnq antea
tã vberes fructꝰ fecerat. Aug. xvj. q. viij. c.
Maiores. Maiores nr̃i iõ copijs oibꝫ abũ
dabant: qꝛ decimas deo dabãt: ꝛ cenſũ ce/
ſari reddebãt: mõ qꝛ diſceſſit deuotio dei/
acceſſit idictio fiſci: nolumꝰ cũ deo partiri
decimas: mõ aũt tolliẜ totũ. Hoc tollit fi
ſcus qͦ nõ capit chꝛs. Idẽ ibidẽ. q. j. Da
bis ipio militi qͦ dare nõ vis ſacerdoti

Scḋa ẽ remũeratio corpo
ralis ſanitatꝫ Aug. xvj. q. j. c. Decime. Si
decimã dederꝫ nõ ſolũ abũdantiã fructuũ
recipies ſꝫ etiã ſanitatẽ corpoꝝ ꝯſeqͥris.
Hec ille. Vñ timẽdum ẽ ne ppt decimaꝝ
ſubtractionẽ imittat interdũ dñs corpales
infirmitates ꝛ peſtilentias.

Tertia ẽ remũeratio ſpũa
lis vtilitatꝫ Aug. ibidẽ. Deꝰ nr̃ q̃ dignatꝰ
eſt nob totũ dare: decimã a nob dignatꝰ ẽ
accipere nõ ſibi ſꝫ nob pculdubio pfuturã:
nõ ḡ dñs deꝰ pmiũ poſtulat ſꝫ honorem.
Glo. gratꝫ vult bñficia ꝯcedere nõ p pcio